

Yayın Tarihi: 05.07.2022 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

Anayasa Mahkemesi: Çalışanların parmak izinin kayıt altına alınması ihlaldir

ÖZET:

Anayasa Mahkemesi ("AYM"), 19 Nisan 2022 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 10 Mart 2022 tarih ve 2018/11988 başvuru numaralı kararı ("Karar") ile işyerine girişlerde, ilgili kimsenin ("Başvurucu") biyometrik veri niteliğinde olan parmak izi verisinin toplanmasını, Anayasa md. 20 ile düzenlenen Özel Hayatın Gizliliği kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı bakımından Anayasa'ya aykırı buldu.

DETAYLAR:

Karara konu olayda, başvurusunun memur olarak çalıştığı Söke Belediyesi ("**Belediye**"), çalışanlarının mesai saatlerini takip etmek amacıyla parmak izi sistemi kurmuş ve tüm çalışanları parmak izlerini okutması konusunda zorunlu kılmıştır. 13 Nisan 2016 tarihinde Başvurucu'nun parmak izi sisteme kaydedilmiş ancak Başvurucu "**...parmak izinin bireyin fiziksel olarak belirlenmesini sağlayan kişisel bilgi olarak kabul edilmesi nedeniyle özel hayatın gizliliği kapsamında kaldığını**" bu sebeple de ilgili faaliyetin haksız bir müdahale oluşturduğundan hareketle Belediye'ye itirazda bulunmuştur. Belediye, ilgili sistemi çalışanların mesai saatlerini kontrol etmek amacıyla kurduğunu ve kamunun yüksek faydasına katkıda bulunacağından bahisle söz konusu başvuruyu reddetmiştir. Başvurucu, talebinin reddi üzerine İdare Mahkemesine başvurmuştur. İdare Mahkemesi, Başvurucu'yu haklı bulmuş ancak Belediye istinaf kanun yoluna başvurmuştur. İlgili Bölge Adliye Mahkemesinin, Belediyenin uygulamasını kamu yararı gereğince yerinde bulması üzerine Başvurucu, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

AYM, parmak izinin Kişisel Verileri Koruma Kurumu ("**Kurum**") ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("**AİHM**") tarafından biyometrik veri olarak nitelendirildiği; bu nitelikteki verilerin, kişisel verilerin ve özel hayatın gizliliğinin korunması bakımından yüksek önem teşkil ettiğini ifade eden ve dolayısıyla söz konusu veri işleme faaliyetinin ihlal niteliğinde değerlendirildiği kararlarına atıfta bulunmuştur. Genel ilkeler bakımından yaptığı değerlendirmede kişisel verilerin korunmasına ilişkin olarak daha önce vermiş olduğu kararlarına da atıf yapan AYM, Anayasa md. 20 uyarınca kişisel verilerin "**ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla**" işlenebileceğini vurgulamıştır.

AYM, genel ilkelerin somut olaya uygulanmasını değerlendirirken, açık rıza ile veri işlenmesini 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na ("**KVKK**") göre değerlendirmiştir. AYM, KVKK'nın bahsi geçen "**özel nitelikli kişisel verilerin**" işlenebileceği halleri sayarken, bu niteliğe haiz Biyometrik Verilerin ancak açık rıza veya KVKK md. 6/3'te sayılan hallerde istisnai hallerde işlenebileceğini ifade etmiş ancak somut olayda "**kurum ve kuruluşların mesai düzeni**"nin istisnai hallerden biri olmadığını tespit etmiştir.

AYM sonuç olarak, parmak izi gibi biyometrik verilerin, özel nitelikli kişisel verilerden olması sebebiyle bu verilerin istisnai haller dışında ancak açık rıza alınarak işlenebileceği ifade etmiştir. Somut olayda da Başvurucu'nun bu verilerin işlenmesine açıkça muhalefet etmesi, açık rızasının bulunmaması ve istisnai bir sebebe dayanılmamasından bahisle biyometrik veri niteliğinde olan parmak izi verisinin toplanmasını, Anayasa md. 20 ile düzenlenen Özel Hayatın Gizliliği kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı bakımından Anayasa'ya aykırı bulmuştur.

SONUÇ:

Veri minimizasyonu ilkesi uyarınca, veri sorumlularının kişisel veri işlerken en az müdahale oluşturan yolu seçmeleri gerekmektedir. Kurumun da mevcut uygulamasında parmak izinin mesai ve üyelik takibi gibi amaçlarla işlenmesine karşı olan yaklaşımı bu ilkenin bir sonucu olarak görülebilir. AYM de söz konusu karar ile Kurum'un parmak izi verileri konusundaki bu yaklaşımını benimsediğini göstermektedir. Veri sorumlularının mümkün olduğunca parmak izi verisini işlemekten kaçınmaları gerekmektedir.

Kararın yayımlandığı Resmî Gazete'ye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/anayasa-mahkemesi-calisanlarin-parmak-izinin-kayit-altina-alinmasi-ihlaldir>

Erişim Tarihi : 14.03.2026